

22.4.2010

PRANEŠIMAS NARIAMS

Tema: Peticija Nr. 0589/2009 dėl teisės saugoti privačią banko FORTIS akcininkų nuosavybę pažeidimo, kurią pateikė Belgijos pilietis Jean-Philippe Ducart organizacijos „Test Achats asbl“ vardu, su vienu parašu

1. Peticijos santrauka

Peticijos pateikėjai teigia, kad Belgijos vyriausybė pažeidė privačios nuosavybės apsaugos teisę pirkdama įmonės „FORTIS Holding“ turtą ir po to parduodama savo akcijas įmonei „BNP Paribas“. Jie teigia, kad abiem atvejais, kai Belgijos vyriausybė pirkė įmonės turtą ir kai jį pardavė įmonei „BNP Paribas“, šis banko turtas buvo nepakankamai įvertintas ir kad vyriausybė aplinkybių verčiama veikė nepasitarusi su akcininkų susirinkimo dalyviais ir negavusi jų sutikimo. 2008 m. balandžio 28 d. akcininkų susirinkime pagaliau susitarta dėl banko FORTIS pardavimo.

Organizacija „Test Achats asbl“ teigia, kad banko FORTIS akcininkų privačios nuosavybės teisės neatitaisomai pažeistos dėl Belgijos vyriausybės veiksmų, nes didžioji dalis įmonės, kurios akcijų jie turi, turto buvo parduota mažesne kaina nei jo tikroji vertė ir taip užkirstas kelias bet kokiam vėlesniam akcijų vertės pakilimui.

2. Priimtinumai

Paskelbta priimtina 2009 m. rugsėjo 9 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

3. Komisijos atsakymas, gautas 2009 m. spalio 26 d.

„Peticijos pateikėjas akivaizdžiai nepitaria banko FORTIS turto pardavimui ir tai nulėmusiai veiksmų eigai, ir tai yra valstybinės svarbos klausimas.

Komisija išnagrinėjo, kaip 2008 m. rugsėjo 28 d.–2008 m. spalio 5 d. Belgijos ir Nyderlandų valstybės pirko banko FORTIS turtą, nes tokio pirkimo atveju gali būti išvelgiama valstybės pagalba pardavėjui, ypač jei valstybės mokama pirkimo kaina didesnė už tą, kurią panašiomis aplinkybėmis už šį turtą būtų mokėjęs paprastas investuotojas. Atitinkamais teisės aktais, būtent EB sutarties 87 ir 88 straipsniais bei Tarybos reglamentu (EB) Nr. 659/1999, Komisija įpareigojama patikrinti tokią pagalbą, neatsižvelgiant į tai, ar apie ją pranešta, ar ne. Apie turimas priemones Belgijos ir Nyderlandų valdžios institucijos Komisijai pranešė.

Komisija užbaigė šių valstybės priemonių patikrinimą priimdama 2008 m. gruodžio 3 d. ir 2009 m. gegužės 12 d. sprendimus¹. Visų pirma 2008 m. gruodžio 3 d. sprendimu Komisija nustatė, kad Belgijos valdžios institucijų rugsėjo 28 d. sumokėta kaina už 49,9 % banko FORTIS BANK S.A. kapitalo gerokai viršijo tą dieną potencialių pirkėjų siūlytą sumą. Dėl to Belgijos valdžios institucijų kapitalo injekcija laikoma pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Be to, Komisija padarė išvadą, kad 2008 m. spalio 3 d. banko FORTIS BANK S.A. pirkimo sąlygomis ir 2008 m. spalio 5 d. perkant antrąją banko FORTIS BANK S.A. kapitalo dalį pardavėjui taip pat buvo suteikta valstybės pagalba. Vis dėlto priimdama minėtus sprendimus, Komisija atsižvelgė į tai, kad bankas FORTIS BANK buvo didžiausias indėlių bankas Belgijos rinkoje. Taigi tokios finansų institucijos išipareigojimų neįvykdymas būtų labai sutrikdęs Belgijos ekonomiką, ypač atsižvelgiant į pasaulio finansų krizę. Todėl Komisija priėjo prie išvados, kad Belgijos ir Nyderlandų valdžios institucijų suteikta valstybės pagalba atitiko valstybės pagalbos taisykles.

Per du mėnesius nuo 2008 m. gruodžio 3 d. sprendimo paskelbimo (tai EB sutarties 230 straipsnyje nustatytas terminas) nebuvo pateikta skundų dėl jo.

Išvados

Komisijos nuomonė šiuo klausimu tiek, kiek ji susijusi su Bendrijos teise, yra galutinė ir baigta. Ji nesutampa su peticijos pateikėjo nuomone, kad banko FORTIS turtas buvo parduotas per maža kaina.“

4. Papildomas Komisijos atsakymas, gautas 2010 m. balandžio 22 d.

„Po to, kai 2009 m. spalio mėn. Komisija pateikė pastabas, ji nagrinėjo, kaip Belgijos valstybė įsigijo FORTIS banką dviem etapais: i) 2008 m. rugsėjo 28 d. atlikus kapitalo injekciją valstybei teko 49,9 % banko dalis, o ii) 2008 m. spalio 5 d. iš „FORTIS Holding“ buvo nupirkta likusi 50,1 % dalis. Šiuos du sandorius Komisija vertino todėl, kad tokio pirkimo atveju gali būti išvelgiama valstybės pagalba bankui ir pardavėjui, ypač jei valstybės mokama pirkimo kaina didesnė už tą, kurią panašiomis aplinkybėmis už šį turtą būtų mokėjęs paprastas investuotojas. Atitinkamais teisės aktais, būtent Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsniais bei Tarybos reglamentu (EB) Nr. 659/1999, Komisija įpareigojama patikrinti tokią pagalbą, neatsižvelgiant į tai, ar apie ją pranešta, ar ne. Apie turimas priemones Belgijos valdžios institucijos Komisijai pranešė. Komisija sprendimus dėl šių

¹ Paskelbtus sprendimus galima rasti:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2009/n255-09.pdf

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/ii/doc/NN-42-2008-WLWL-fr-03.12.2008.pdf.

valstybės priemonių priėmė 2008 m. gruodžio 3 d. ir 2009 m. gegužės 12 d.¹. Konkrečiai Komisija 2008 m. gruodžio 3 d. sprendimo 35 punkte nurodė, kad kaina, kurią Belgijos valdžios institucijos rugsėjo 28 d. sumokėjo įsigydamos 49,9 proc. FORTIS BANK S. A. dalį (kapitalo injekcija) buvo žymiai didesnė nei ta, kurią tą dieną siūlė visos kitos finansų institucijos. Todėl to paties sprendimo 38 punkte Komisija padarė išvadą, kad Belgijos valdžios institucijų kapitalo injekcija laikoma pagalba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį. Dėl to, kad 2008 m. spalio 8 d. valstybė įsigijo likusią 50,1 % FORTIS banko kapitalo dalį, Komisija 2008 m. gruodžio 3 d. sprendimo 66 punkte padarė išvadą, kad tai taip pat laikoma pagalba. Dėl to, kad spalio 5 d. 75 % FORTIS banko kapitalo buvo parduota „BNP Paribas“ Komisija to paties sprendimo 59 punkte nurodė, kad iš daugelio investuotojų, su kuriais buvo susisiekiama, „BNP Paribas“ buvo vienintelis investuotojas, kuris tuo metu tebebuvo labai suinteresuotas įsigyti kontrolinį FORTIS banko paketą, ir kad „BNP Paribas“ sumokėjo to meto rinkos kainą.

Iš pateiktos informacijos matyti, kad Komisija jau atidžiai ištyrė aptariamus sandorius ir nustatė, kad kaina, kuria buvo sumokėta „FORTIS Holding“ ir „FORTIS Holding“ akcininkams, nebuvo žemesnė už rinkos kainą. Priešingai, Komisija padarė išvadą, kad įsikišus Belgijai „FORTIS Holding“ ir jo akcininkų naudai FORTIS banko pardavimo kaina padidėjo, palyginti su rinkos kaina. Šios išvados prieštarauja peticijos pateikėjų tvirtinimui, kad šiuo atveju buvo pažeista privačios nuosavybės apsauga.

Išvados

Šiuo atveju Komisijos nuomonė tiek, kiek ji susijusi su Bendrijos teise, yra galutinė ir nebeagrininėjama. Ji nesutampa su peticijos pateikėjų nuomone, kad FORTIS banko turtas buvo parduotas per mažą kainą.“

¹ Šie sprendimai paskelbti OL C 80, 2009 4 3, p. 7 ir OL C 178, 2009 7 31, p. 2.